

TRACTATUS DE BAPTISMO.

Baptisma et *Baptismos* sunt voces græcae idem significantes ac immersio et lavatio : unde per metaphoram Christus dixit, Luc. xii, 50 : *Baptismo habeo baptizari, prænuntians afflictiones et dolores in quibus quasi immergebantur.*

Baptismus, prout est sacramentum, variis donatur nominibus ; dicitur enim *lavacrum*, quia peccata abstergit ; *regeneratio*, quia novam impertitur vitam ; *illumina-
tio*, quia infundit lucem ; *sepultura*, quia baptizandi olim immergebantur in aquam sicut sepultus fuerat Christus in tumulo ; *sacramentum fidei*, quia illius suscep-
tione homo inter fideles adscribitur, et fidem profite-
tur, per se si sit adultus, vel per susceptores si sit infans.

Baptismus recte definiri potest : *Sacramentum novæ Legis, quo homines spiritualiter regenerantur per ablutionem aquæ, cum expressa sanctissimæ Trinitatis invocatione.* Accuratam esse hanc definitionem constabit in decursu præsentis Tractatus, quem in septem capita di-
videmus. Primum erit de Baptismi existentia et neces-
sitate; secundum, de ejus materia; tertium, de ejus forma; quartum, de ejus ministro; quintum, de illius effectibus; sextum, de ejus subjecto; septimum, de solemnis Baptismi cæremoniis.

CAPUT PRIMUM.

DE SACRAMENTI BAPTISMI EXISTENTIA ET NECESSITATE.

ARTICULUS PRIMUS.

DE SACRAMENTI BAPTISMI EXISTENTIA.

Quod Baptismus verum sit novæ Legis sacramentum, clare definitum fuit in Decreto ad Armenos et in conc.

TRACTATUS DE BAPTISMO.

483

Trident., sess. 7, can. 1, et nullus inficiatur Christianus. Nulla igitur est causa cur in hac veritate probanda tem-
pus incassum teramus.

Duo tamen hic quæri solent, videlicet, 1º quandonam Baptismus fuerit institutus, et 2º an Baptismus Christi a Baptismate Joannis differat. Ad primum respondetur veri-
simile esse Christum instituisse Baptismi sacramentum quando ipse baptizari voluit in Jordane ; sed nihil est, neque in Scriptura, neque in traditione, neque in definitionibus Ecclesiæ, ex quo tempus institutionis hujus sacramenti clare innotescat. Quidam volunt illud fuisse institutum quando Christus, post resurrectionem suam, dixit Apostolis : *Euntes... docete omnes gentes, baptizantes eos in nomine Patris, et Filii, et Spiritus sancti, Matthæi xxviii, 19.*

Probabilius saltem videtur illud fuisse institutum ante passionem Christi, cum de Christo, postquam docuerat Nicodemum quomodo oporteat hominem ex aqua et Spi-
ritu sancto regenerandum esse, dicatur apud Joan. iii, 22 : *Post hæc venit Jesus et discipuli ejus in terram Iudeam, et illic demorabatur cum eis, et baptizabat.* Sive autem Christus saltem aliquos per se baptizaverit, ut multi vo-
lunt, sive per discipulos tantum, improbabile est Baptis-
mum de quo hic agitur a Baptismo quem instituit velut sacramentum differre. Ergo.

Ad secundum, novatores, contendentes sacramenta gratiam non producere, nisi quatenus fidem excitant, arbitrantur Baptismum Christi a Baptismo Joannis non dif-
ferre; sed contrarium est de fide, ut pote definitum in conc. Trid., sess. 7, de Baptism., can. 1 : « Si quis dixerit » Baptismum Joannis habuisse eamdem vim cum Bap-
tismo Christi ; anathema sit. » Eadem veritas constat ex Scriptura, SS. Patribus et ratione. 1º *Ex Scriptura* ; Joannes enim ipse dicit, Luc. iii, 16 : *Ego quidem aqua baptizo vos : veniet autem fortior me... ipse vos baptizabit in Spiritu sancto et igni.* Joannes igitur baptizabat in aqua ad poenitentiam, ut legitur apud Matth. iii, 11, et Christus baptizat in Spiritu sancto et igni, id est, Baptisma ejus

gratiam sanctificantem et charitatem confert. 2º S. Aug., in Enchir., cap. 49, sic ait : « Hujus enim Baptismus (Christi) est non in aqua tantum, sicut fuit Joannis, » verum etiam in Spiritu sancto. » 3º B. Paulus, Act. xix, jussit ut ii qui baptizati fuerant in Joannis Baptismate, in nomine Domini Iesu baptizarentur. Ergo.

Communis Patrum et theologorum sententia est Baptismum Joannis nullam habuisse efficaciam ex opere operato, sed ex opere operantis : quia tamen nonnulli vim aliquam ei tribuisse videntur quoad delenda peccata, conc. Trid. eos non damnavit, sed tantum definiit illum eamdem vim non habuisse ac Baptismus Christi.

ARTICULUS SECUNDUS.

DE NECESSITATE BAPTISMI.

Notandum 1º duplici modo Baptismum dici posse ad salutem necessarium, scilicet necessitate medii et necessitate præcepti. Illud autem necessarium est ad salutem *necessitate medii*, sine quo etiam inculpabiliter omissa salus obtineri non potest; illud vero dicitur necessarium *necessitate præcepti*, sine quo inculpabiliter omissa salus obtineri posset.

Notandum 2º triplicem distingui Baptismum, videlicet fluminis, flaminis et sanguinis. Baptismus *fluminis*, sic dictus a materia ejus, quæ est aqua naturalis, ille est cuius definitionem attulimus et de quo præcipue tractamus. Baptismus *flaminis* est ardens desiderium suscipiendo Baptismum aquæ seu fluminis; et Baptismus *sanguinis* est martyrium ab homine non baptizato pro Christo perpessum. Nihilominus *unum* est *Baptisma*, sicut *una fides*, ut ait Apostolus, Eph. iv, 5, et ut cantat Ecclesia in Symbolo Constantinopolitano; quia Baptismus flaminis et Baptismus sanguinis non sunt sacramenta, sed modi verum Baptisma supplendi.

Nunc separatim agendum est 1º de necessitate sacramenti Baptismi, et 2º de modis illud supplendi.

§ I. — De necessitate sacramenti Baptismi.

Necessitatem hujus sacramenti negarunt 1º Quintiliani et Caiani, quos commemorat Tertul., lib. de Bapt., cap. 1; 2º Manichæi, qui tenentes aquam a malo principio fuisse creatam, rejecere debebant Baptismum in aqua; 3º Pelagiani, qui existentiam peccati originalis negantes, necessitatem Baptismi ad salutem admittere non poterant; eam tantum admittebant ad ingressum regni cælorum, ut in initio Tractatus de Gratia monuimus. 4º Wiclefus, Zwinglius et Bucerus infantes prædestinatos Baptismo indigere negabant. 5º Calvinus asserit, lib. 4 Instit., cap. 15, n. 22, Baptismum necessarium esse ex præcepto, non vero ex necessitate medii respectu infantium ex Christianis ortorum, qui in födere inter Deum et parentes eorum initio comprehenduntur. 6º Sociniani omnem necessitatem Baptismi pro iis qui in Christianismo nascentur et educantur sustulerunt. 7º Quidam theologi catholici, miseratione erga infantes sine Baptismo deceientes commoti, docuerunt eos fide et precibus parentum aliorumve piorum fidelium salvari posse. Ita Durandus, S. Bonaventura, Gersonius, etc. Cajetanus docuit Baptismum ex institutione sua necessarium non esse parvulus, quando ipsis administrari non potest.

Constat apud catholicos Baptismum in re non esse absolute necessarium ad salutem : ostendemus enim infra contritionem perfectam in adultis, et martyrium, tum in adultis, tum in infantibus, Baptismum supplere quoad justificationem et poenarum peccatis debitaram remissionem.

PROPOSITIO.

Baptismus omnibus necessarius est ad salutem necessitate medii, in re pro infantibus, extra martyrium, et in re vel in voto pro adultis.

Prob. Illa propositio admittenda est quæ est de fide, probatur Scriptura sacra, traditione et ratione : atqui talis est propositio nostra.

1° *Est de fide.* Ut talis quippe semper credita est et sic definita fait in concilio Tridentino, sess. 7, de Bapt., canone 5 : « Si quis dixerit Baptismum liberum esse, » hoc est, non necessarium ad salutem; anathema sit. » Ergo 1°.

2° *Prob. Scriptura sacra.* Joan. III, 5 : *Nisi quis renatus fuerit ex aqua et Spiritu sancto, non potest introire in regnum Dei.* Hæc sententia Christi adeo generalis est, ut generalior exprimi non potuissest : ergo Christus exprimit conditionem sine qua regnum Dei obtineri non potest : porro talis conditio necessitatem medii indicat : ergo 2°.

3° *Traditione.* Unanimes enim sunt Patres circa necessitatem Baptismi, etiam pro parvulis recenter natis. Tertull., de Bapt., cap. 12 : « Cum vero præscribitur » nemini sine Baptismo competere salutem, ex illa » maxime pronuntiatione Domini, qui ait : *Nisi renatus » ex aqua quis erit, etc.* »

S. Cyp., Epist. 59 : « Si a Baptismo atque a gratia Dei » nemo prohibetur, quanto magis prohiberi non debet » infans, qui recens natus nihil peccavit, nisi quod se » cundum Adam carnaliter natus, contagium mortis an- » tiquæ prima nativitate contraxit ! »

S. Aug., de peccatorum Meritis et Remissione, l. 3, cap. 12 : « Nec parvuli de quibuslibet sanctis justisque » procreati, originalis peccati reatu absolvuntur, nisi in » Christo fuerint baptizati, pro quibus tanto impensius » loqui debemus, quanto pro se ipsi minus possunt. » Quid expressius contra novatores desiderari potest ? Ergo 3°.

4° *Ratione.* Mos semper exstitit, non solum in Ecclesia Latina, sed in cunctis Ecclesiis Orientalibus, ipsos parvulos ex fidelibus natos baptizandi, cum persuasione Baptismum ipsis necessarium esse : atqui manifestum est novatorum et incredulorum argutias contra tales præsumptumque persuasionem prævalere non posse : ergo 4°, etc. Ergo.

Diximus in titulo propositionis, *in re*, pro infantibus

qui voti et præcepti sunt incapaces ; *extra martyrium*, ut patebit ex dicendis ; *in re vel in voto*, pro adultis qui, ex mox probandis, per contritionem perfectam aut martyrium, cum voto seu desiderio suscipiendi sacramentum, justificari possunt.

COROLLARIUM.

Sequitur Baptismum necessarium esse adultis necessitate præcepti ; nam 1° necessarius est ad salutem necessitate medii ; sed adulti tenentur sub gravi peccato media ad salutem necessaria assumere. 2° Apostoli tegebantur eorumque successores tenentur baptizare, ex mandato Christi dicentis : *Euntes... docete omnes gentes, baptizantes eos. Prædicate Evangelium omni creaturæ. Qui crediderit et baptizatus fuerit, salvus erit.* At præceptum baptizandi supponit præceptum baptismum suscipiendi : ergo.

Solvuntur objectiones.

Obj. 1°. Sequentia Christi verba, Joan. VI, 54 : *Nisi manducaveritis carnem Filii hominis et biberitis ejus sanguinem, non habebitis vitam in vobis,* non probant Eucharistiam necessariam esse necessitate medii : ergo nec ista verba : *Nisi quis renatus fuerit, etc.*, probant necessitatem Baptismi.

R. Nego conseq. et paritatem. Nam 1° Baptismus est sacramentum regenerationis : est igitur necessarius iis omnibus qui regeneratione indigent, id est, cunctis hominibus qui in Adamo mortui sunt ; Eucharistia vero est sacramentum refectionis, et ideo iis tantum necessaria qui refectionis sunt capaces. 2° Priora verba, in secunda persona enunciata, præceptum indicant ; posteriora autem, in tertia persona, conditionem absolutam exprimunt. 3° Constans et universalis traditio verba Eucharistiam respicientia de præcepto intellexit, et verba ad Baptismum attinentia de necessitate medii. Ergo.

Obj. 2°. Ex B. Paulo, Rom. IV, Gal. III, filii fidelium semen sunt Abrahæ : porro ex Gen. xvii, 7, Deus promisit Abrahæ se futurum esse Deum ipsius et seminis

eius : ergo illi filii Baptismo non indigent ut sint sancti.
Ita Calvinus.

R. Nego maj. In textibus enim citatis Abraham pater credentium vocatur, quia per fidem in promissiones Dei justificatus fuit, et omnes qui credituri sunt, sive ex ipso secundum carnem descendant, sive non, semen ejus, id est filii ejus dicuntur, atque promissionum ipsi factarum participes : Calvinus igitur probare deberet filios fidelium fidem sine Baptismo habere, et promissionum Abraham factarum participes esse : porro illud minime probat, nec probare potest : ergo.

Inst. B. Paulus, I Cor. vii, 14, dicit de filiis fidelium : Nunc autem sancti sunt. Ergo.

R. Nego conseq. Nam 1º sanctitas de qua hic agitur non videtur intelligenda de remissione peccatorum per infusionem gratiae, sed de quadam munditie : suadet quippe Paulus ut conjux fidelis cum infideli habitare consentienti maneat eumque sanctificare conetur : *alioquin filii vestri, inquit, immundi essent, si nempe discederet, id est, aliqua infamiae nota ipsis inhæreret; nunc autem sunt sancti*, videlicet, cum simul habitare pergatis, a tali infamia sunt immunes et puri : eo sensu accipi posse vocem *sancti* asserit Estius in hunc locum et plerique theologi. 2º Dici possunt sancti, quia per conjugem fidelem ad sanctificationem mediante Baptismo suscipiendam præparantur : sic etiam Estius et omnes alii interpres ac theologi. Ergo.

Obj. 3º. Sola fides parentum sufficiebat ante Christum ad remittendum peccatum originale, saltem quando remedium circumcisioñis adhiberi non poterat : ergo etiam nunc sufficere debet, ubi Baptismus est impossibilis.

R. 1º. Nego ant. Juxta communiorum enim sententiam, fides parentum peccatum originale non remittebat in parvulis, nisi aliquo exteriori signo exprimeretur. Ergo.

R. 2º. Nego conseq. In his quippe quæ a libera Dei voluntate pendent, argumenta *a pari* non valent. Ergo.

Inst. 1º. Dici non potest salutem nunc difficiorem

esse parvulis quam ante Christum : at si fides sola, ubi Baptismus est impossibilis, non sufficiat, dicendum est, etc. Ergo.

R. Nego min. Nam 1º signum externum quo fides exprimenda erat, forte non facilius erat quam nunc Baptismus ; 2º multo plures parentes verum Deum cognoscunt, fidem habent, Baptismi ritum et necessitatem norunt, ac de salute æterna infantium suorum solliciti sunt. Ergo.

Inst. 2º. Saltem admittendum erit salutem pro multis parvulis impossibilem esse : atqui hoc repugnat : ergo.

R. 1º. Eadem impossibilitas in adversariorum sistente pariter existeret, nempe respectu omnium parvolorum ex parentibus fidem non habentibus nascentium : ergo haec difficultas theologis nobis adversantibus solvenda est.

R. 2º. Hanc objectionem jam perpendimus et solvimus in Tractatu de *Gratia*; conferantur quæ dicta sunt sub hoc titulo : *An ipsis parvulis dentur gratiae sufficientes*. Cæterum, fatemur justissima esse Dei iudicia, sed occulta nosque saepe latentia.

Quæritur quo tempore Baptismus fuerit necessarius ad salutem.

R. Cœpit valere a tempore institutionis, et obligare a die promulgationis Legis novæ, *ut explicabimus in Tractatu de Legibus*, part. 1^a, cap. 3, § 4.

§ II. — De modis supplendi Baptismum.

Duo numerantur modi quibus dicitur Baptismo suppleri posse quoad principales effectus, qui sunt peccatorum remissio et gratiae infusio, videlicet contritio perfecta et martyrium. Contritio perfecta est animi dolor de peccatis commissis, amore Dei summe boni propter se dilecti innixus : ei opponitur contritio imperfecta, quæ alio motivo supernaturali a charitate perfecta diverso innititur. Martyrium est mors in odium Christi aut aliquis virtutis christianæ inficta et constanter tolerata.

Nullum est fundamentum quo affirmari possit contritionem imperfectam hominem justificare, ac proinde Baptismum supplere posse. Nonnulli catholici negant martyrium etiam proprie dictum hanc habere virtutem, et dicunt innocentes ab Herode occisos ideo cultu publico honorari, quia vi remedii contra peccatum originale existentis justificati fuerant. Doctrinam catholicam per duas sequentes astruemus propositiones.

PROPOSITIO PRIMA.

Contritio perfecta, cum voto sacramentum suscipiendi, hominem non baptizatum justificat, ac proinde Baptismum sub hoc respectu supplet.

Prob. in Tractatu de Pænitentia, ex Scriptura sacra, concilio Tridentino, auctoritate summorum Pontificum et ratione, contritionem perfectam, votum sacramenti saltem implicite continentem, hominem semper Deo reconciliare, priusquam sacramentum Pœnitentiae actu suscipiatur: at iisdem argumentis evidenter probatur hominem non baptizatum, per contritionem perfectam, votum suscipiendo sacramentum Baptismi continentem, semper justificari. Unde

1º Conc. Trid., sess. 6, cap. 4, agens de justificatione impii, quæ est « translatio ab eo statu in quo homo nascitur filius primi Adæ, in statum gratiæ et adoptionis filiorum Dei per secundum Adam Jesum Christum Salvatorem nostrum. Quæ quidem translatio, post Evangelium promulgatum, sine lavacro regenerationis aut ejus voto fieri non potest. »

2º S. Ambros. Missam offerri voluit pro Valentiniiano, quem adhuc catechumenum mors inopinata rapuerat, æstimans, ut ipse palam dixit in Oratione funebri de obitu ejusdem principis, eum charitate et desiderio Baptismi justificatum fuisse. S. Aug., de Bapt., l. 4, cap. 22, sic habet: « Quod etiam atque etiam considerans, inventio non tantum passionem pro nomine Christi id quod

» ex Baptismo deerat supplere posse, sed etiam fidem conversionemque cordis, si forte ad celebrandum mysterium Baptismi in angustiis temporum succurri non possit. » Ergo.

PROPOSITIO SECUNDA.

Martyrium in adultis supplet Baptismum quoad justificationem.

Prob. Scriptura sacra et Patrum testimoniis.

1º *Scriptura sacra.* Matth. x, 32: *Omnis qui confitebitur me coram hominibus, confitebor et ego eum coram Patre meo qui in cælis est;* et y. 39 ejusdem capituli: *Qui perdidit animam suam propter me, inveniet eam.* Certe martyres Christum coram hominibus confitentur et vitam pro illo perdunt. Ergo.

2º *Patrum testimoniis.* Auctor libri de Singularitate clericorum, inter opera S. Cypr. « Martyrium appellatur tam corona quam Baptisma, quia baptizat pariter et coronat. »

S. Ambros., in Oratione funebri Valentiniani: « Quid si martyres suo abluantur sanguine, et hunc sua piezas abluit et voluntas. »

S. Aug., de Civitate Dei, l. 13, cap. 7: « Quicumque, etiam non percepto regenerationis lavacro, pro Christi confessione moriuntur, tantum eis valet ad dimittendâ peccata, quantum si abluerentur sacro fonte Baptismatis. » Ergo 2º. Ergo.

Notandum eos tantum proprie dici martyres qui ulti propter Christum aut propter aliquam virtutem christianam, mortem subeunt: sic Patres et auctores ecclesiastici semper exhibuerunt martyrium. Hinc 1º qui multa patiuntur tormenta sunt confessores, sed non martyres, nisi moriantur; ita saltem communius, contra plures, inter quos S. Ligorius. 2º Qui ob veritates speculativas, ob virtutes philosophicas vel pure humanas, quantumvis præclaras, moriuntur, non sunt martyres, et nihil a Christo exspectare possunt. 3º Qui ad opem proximo

periclitanti ferendam, sive in ordine naturali, sive in ordine supernaturali, morte cadunt, actum perfectæ charitatis exercere, et eo titulo salutem obtinere possunt; verum, juxta communiorem sententiam, proprie non sunt martyres, quanquam multi contrarium affirment. 4º Qui contra inimicos Christi dimicarent et in pugna occumberent, meritum bonæ actionis habere possent, sed stricte martyres non essent.

Quæritur an martyrium justificationem operetur ex opere operato.

R. 1º. Poenam peccato debitam ex opere operato remittere debet, Christo ita volente: nam fides Ecclesia est pro martyribus nunquam orandum esse, sed ipsos invocandos, juxta hæc Innocentii III verba, in Decretal. l. 3, tit. 41, cap. 6: *Injuriam facit martyri, qui orat pro martyre*: at nisi poena ex opere operato remitteretur, pro martyre orare liceret, quia ipsum penitus liberatum esse nunquam constaret: ergo.

R. 2º. Plures theologi contendunt martyrium gratiam sanctificantem non producere nisi ex opere operantis, ac proinde charitatem perfectam supponere velut conditio nem necessariam, hisque præcipue nituntur momentis: 1º sequentibus verbis B. Pauli, I Cor. XIII, 3: *Si tradidero corpus meum, ita ut ardeam, charitatem autem non habuero, nihil mihi prodest.* 2º Sic etiam habet S. Th., 2 2, q. 124, art. 2, ad 2: « Quod autem sit meritorium (martyrium), » hoc habet ex charitate, sicut et quilibet virtutis actus; » et ideo sine charitate non valet. » 3º Affirmari non potest martyrium ex opere operato justificationem producere, nisi id ex Scriptura sacra vel traditione constet: atqui nulla exhibetur ratio ex Scriptura vel ex traditione desumpta, qua affirmari possit, etc. 4º Præceptum charitatis perfectæ obligat saltem in articulo mortis: ergo martyres obeundo, actum hujus virtutis elicere tenentur. 5º Quicumque pro Christo moriuntur, eo ipso illum perfecte diligunt, juxta hæc ipsius verba, Joan. XV, 13: *Majorem hac dilectionem nemo habet, ut animam suam ponat quis pro amicis suis.* Ergo.

Alii vero communius docent martyrium ex opere operato justificare, ob sequentes præsertim rationes: 1º quia Christus salutem promittit iis qui animam, id est vitam, propter ipsum perdiderint, nec charitatem perfectam requirit; 2º quia sancti Patres parem aut majorem vim tribuunt martyrio quam Baptismo; 3º quia Ecclesia omnes martyres inter sanctos annumerat eosque invocat: attamen, nisi martyrium ex opere operato, sicut Baptismus, justificationem produceret, neutiquam constaret omnes martyres esse sanctos; 4º Baptismus flaminis et Baptismus sanguinis inter se differunt, juxta universalem sententiam et Ecclesiarum praxim, quæ orat pro iis qui cum solo Baptismatis voto defuncti sunt, nunquam vero pro martyribus: porro si martyrium gratiam non producat nisi vi charitatis perfectæ, nullum erit discrimin inter Baptismum flaminis et Baptismum sanguinis: ergo.

Juxta posteriorem hanc sententiam, quæ probabilior nobis videtur, qui martyrium ex metu gehennæ, ex desiderio vite æternæ seu ex amore spei subiret, justificaretur, sicut in sacramento Baptismatis vel Pœnitentiæ, sive præceptum perfectæ charitatis in articulo mortis impleret. Quoad hæc verba, *majorem hac*, etc., eo sensu intelligenda sunt, quod nemo majorem dilectionis in se existentis probationem dare possit, quam pro illa testifica canda moriendo.

PROPOSITIO TERTIA.

Infantes nondum baptizati, in odium Christi necati, vere sunt martyres et sancti.

Prob. Scriptura sacra, traditione, praxi Ecclesiæ et ratione.

1º *Scriptura sacra*; his nempe Christi verbis: *Qui perdidit animam suam propter me, inveniet eam*; hæc enim verba, cum sint generalia, tam infantes quam adultos respicere debent. Ergo 1º.

2º *Traditione*. Sancti Patres unanimi voce docent Baptismum parvulis esse necessarium, et similiter univer-

salibus verbis utendo, testantur Baptismum aquæ per Baptismum sanguinis suppleri posse: parvulos non excipiunt. Ergo 2°.

3° *Praxi Ecclesiæ.* Ecclesia a primis sæculis veneratur ut martyres infantes ab Herode in odium Christi occisos: atqui saltem plures ex illis a peccato originali non fuerant ante mortem liberati, nempe qui ex Judæis non descendebant, et etiam ex Judæis descendentes, qui octavum diem nondum attigerant, si circumcisio, in remedium peccati originalis, uti plures docent, instituta fuerit. Ergo 3°.

4° *Ratione.* Repugnare videtur Christi clementiam minus extendi quam impii crudelitatem; saltem bonitati Dei multo magis congruum est ut terrenas hujusmodi victimas coronet, quam derelinquit. *An forte minor Christi pietas quam Herodis impietas?* inquit S. Bernardus, Serm. in Nat. SS. Innoc. Ergo, etc.

Quamvis tertia hæc propositio generaliter doceatur, non tamen est de fide, neque quoad infantes ab Herode occisos, quia dici posset cum quibusdam, eos solos fuisse sanctos qui fuerant circumcisi, vel quibus remedium contra peccatum originale fuerat applicatum; neque quoad alios infantes in odium Christi decursu temporum occidendos, quia nullibi clare ostenditur divinam in ipsorum gratiam existere promissionem.

Dices contra tres propositiones: Nisi quis renatus fuerit, etc.; hæc verba nullam patiuntur exceptionem, ut supra ostendimus: ergo Baptismus suppleri non potest.

R. Nego conseq. Media enim quibus Baptismum aquæ suppleri posse diximus, cum istius necessitate minime pugnant, siquidem non justificant, saltem adultos, nisi quatenus votum suscipiendo Baptismum continent: totam igitur efficaciam suam aliquo sensu sumunt ex Baptismo. Ergo.

SCHOLIUM.

Advertendum est nos dixisse Baptismum in casu necessitatis suppleri posse quoad justificationem et pœna-

peccati remissionem: nunquam vero suppleri potest quoad characterem et jus alia suscipendi sacramenta. Unde 1° qui per charitatem perfectam justificatus est, tenetur quamprimum, sublata necessitate, Baptismum realiter suscipere. 2° Aliud sacramentum, præter Eucharistiam, valide suscipere non posset, nec quidem licite Eucharistia ipsi porrigeretur, quia Baptismus realiter susceptus janua est cæterorum sacramentorum, et per illum duntaxat ad corpus Ecclesiæ pertinere possumus. 3° Martyrium mox passurus, Baptismum suscipere teneatur si posset. 4° Qui per miraculum ante nativitatem justificaretur, ut Joannes Baptista et B. Maria, nihilominus baptizandus esset. Ad suum Baptismum tamen non tenebatur Christus ut fieret membrum Ecclesiæ, cum sit illius caput et dominus.

CAPUT SECUNDUM.

DE MATERIA BAPTISMI.

Dicemus ita duplici articulo 1° de materia remota Baptismi, 2° de materia proxima.

ARTICULUS PRIMUS.

DE MATERIA REMOTA BAPTISMI.

Materia remota est elementum quod adhibendum est ad conficiendum sacramentum.

Lutherus, in Colloquiis symposiacis, cap. 17, dubitabat an, deficiente aqua, Baptismus in vino collatus valeret. Theodorus de Beze sine hæsitatione affirmavit Baptismum in quovis liquore administratum, urgente necessitate, validum esse. Calvinus asserebat verba Christi: *Nisi quis renatus fuerit, etc., non intelligenda esse de aqua naturali, sed metaphorice de tribulatione cordis.*